

ТЕМА 7 – АНАЛІЗ ВИРОБНИЦТВА ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОДУКЦІЇ, РОБІТ ТА ПОСЛУГ

1. Завдання та інформаційне забезпечення аналізу витрат на виробництво та реалізацію продукції, робіт, послуг.
2. Значення асортиментної політики підприємства.
3. Фактори зміни асортименту та структури продукції
4. Аналіз факторів та резервів збільшення випуску та реалізації продукції.

1. ЗАВДАННЯ ТА ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АНАЛІЗУ ВИТРАТ НА ВИРОБНИЦТВО ТА РЕАЛІЗАЦІЮ ПРОДУКЦІЇ, РОБІТ, ПОСЛУГ.

В процесі аналізу виробничої діяльності треба вирішити такі завдання:

- оцінити ступінь виконання плану і динаміки виробництва продукції, робіт та послуг;
- визначити вплив факторів на загальні обсяги виробництва продукції;
- визначити внутрішньогосподарські резерви зростання обсягів випуску продукції та реалізації;
- розробити заходи щодо використання виявлених резервів.

**Інформаційною
базою аналізу
обсягу
виробництва
продукції є**

- форми державної статистичної звітності “Звіт про діяльність підприємства, організації за рік”,
  - форма № 1-П,
  - “Річний звіт підприємства (об’єднання) по продукції”,
  - форма 1-річна,
  - а також місячні і квартальні звіти по продукції, планові матеріали відповідного відділу і бухгалтерські дані про випуск, відвантаження і реалізацію продукції, інші оперативні дані виробничої діяльності.
-

Рис. 7.1 - Схема аналізу виробництва і реалізації продукції

ОСНОВНИМИ ЗАВДАННЯМИ АНАЛІЗУ ОБСЯГУ ВИРОБНИЦТВА ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОДУКЦІЇ Є:

- Оцінка виконання договорів минулого періоду з тим, щоб визначити розширення або пролангування яких договорів при наявних ресурсах може дати підприємству максимальну вигоду;
  - Оцінка виконання договорів за обсягом і ритмічністю поставок, якістю та комплектністю продукції. Визначаються розміри втрат у результаті несвоєчасного або неповного виконання згідно договорів, їх вплив на основні економічні показники діяльності підприємств: обсяг реалізації, прибуток, рентабельність та інше;
  - Виявлення внутрішніх і зовнішніх причин невиконання договірних зобов'язань. При виявленні зовнішніх причин, потрібно щоб винні (постачальники, транспортні чи інші організації) відшкодували суму спричиненого збитку за порушення строків та умов договорів;
  - Виявлення внутрішньогосподарських резервів збільшення виробництва і реалізації продукції;
- Розроблення пропозицій по провадженню виявлених резервів.

ОБСЯГ ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ МОЖЕ ВИМІРЮВАТИСЬ У НАТУРАЛЬНИХ (Ц, Т, ШТ.), УМОВНО НАТУРАЛЬНИХ (ПРЯЖА В КМ., КОНСЕРВИ В ТИС. ШТ. УМОВНИХ БАНОК), ВАРТІСНИХ (ВАЛОВА ТОВАРНА РЕАЛІЗОВАНА ПРОДУКЦІЯ – В ОПТОВИХ ЦІНАХ) ПОКАЗНИКАХ.

- *Натуральні показники* використовуються при аналізі обсягів виробництва за окремими видами однорідної продукції.
- *Умовно – натуральні* – для узагальненої характеристики обсягів виробництва продукції.
- Валова продукція – вартість усієї виробленої продукції, включаючи незавершене виробництво, виражається, як правило, у порівняльних цінах.
- Товарна продукція – вартість виробленої продукції, але без залишків незавершеного виробництва і внутрішньогосподарського обороту. Виражається в оптових цінах звітного року. Якщо на підприємстві відсутні залишки незавершеного виробництва і внутрішньогосподарських оборотів, то $ВП = ТП$.

РЕАЛІЗОВАНА І ПРОДУКЦІЯ – ВІДВАНТАЖЕНА ПРОДУКЦІЯ, ВИЗНАЧАЄТЬСЯ У ДІЮЧИХ ЦІНАХ (ОПТОВИХ, ДОГОВІРНИХ).

СТРУКТУРА ПРОДУКЦІЇ – ВІДНОШЕННЯ ПИТОМОЇ ВАГИ ОКРЕМИХ ВИДІВ ВИРОБІВ ДО ЗАГАЛЬНОГО ЇХ ВИПУСКУ (ЯКИЙ ПРИЙМАЄТЬСЯ ЗА 100%).

- Виконати по структурі – означає зберегти у фактичному випуску продукції заплановане співвідношення окремих їх видів.
- Зміна структури виробництва впливає на обсяг випуску у вартісній оцінці, матеріалоемність, собівартість продукції, прибуток, рентабельність. Наприклад, якщо збільшується питома вага більш дорогої продукції, то обсяг її виробництва у вартісному вираженні зростає і навпаки.

ПРИЧИНАМИ НЕВИКОНАННЯ ПЛАНУ ПО СТРУКТУРІ МОЖУТЬ БУТИ:

- 1) невиконання плану матеріально – технічного забезпечення;
- 2) виробничі неполадки;
- 3) прагнення підприємства замінити випуск трудомісткої продукції, менш трудомісткою, але прибутковою.

Для забезпечення більш повного задоволення потреб населення у продукції, необхідно, щоб підприємство виконало план не лише по загальному обсягу продукції, але й по асортименту (номенклатурі).

ОСОБЛИВО ВАЖЛИВЕ ЗНАЧЕННЯ МАЄ ДЛЯ ПІДПРИЄМСТВА
ВИКОНАННЯ КОНТРАКТІВ НА ПОСТАВКУ ТОВАРІВ ДЛЯ ДЕРЖАВНИХ
ПОТРЕБ. ЦЕ ГАРАНТУЄ ПІДПРИЄМСТВУ ЗБУТ ПРОДУКЦІЇ,
СВОЄЧАСНУ ЇЇ ОПЛАТУ, ПІЛЬГУ ПО ПОДАТКАМ І Т.П..

- ▣ **Номенклатура** – це план випуску виробів у натуральних одиницях (загальносоюзний класифікатор промислової продукції, яка діє на території СНД).
- ▣ **Асортимент** – перелік найменувань продукції із зазначенням її обсягу випуску по кожному виду чи обсяг, встановлений планом, або це сукупність виробів, що випускаються за різними властивостями і в різній кількості. Асортимент може бути повним і груповим.

План по номенклатурі виконано – це означає, що підприємство випустило всі назви виробу.

План по асортименту вважається виконаним, якщо він виконаний або перевиконаний за всіма без винятку видами продукції. Якщо хоча б по одному виробу план не виконано, то і в цілому план по асортименту не виконано.

АНАЛІЗ ВИКОНУЮТЬ ШЛЯХОМ ПОРІВНЯННЯ ФАКТИЧНОГО І ПЛАНОВОГО ВИПУСКУ ПРОДУКЦІЇ ПО ВИРОБУ.

□ Оцінка виконання плану по асортименту може виконуватись:

а) за способом найменшого відсотку (%);

б) за питомою вагою окремих виробів, за якими не виконано план;

в) за середнім відсотком, який розраховується шляхом ділення загального фактичного випуску продукції в межах плану на загальний плановий випуск продукції.

ВАЖЛИВИМ ЕТАПОМ АНАЛІЗУ Є ОЦІНКА ВИКОНАННЯ ПЛАНУ ПО ВИРОБНИЦТВУ ПРОДУКЦІЇ ЗА ЗВІТНИЙ ПЕРІОД (МІСЯЦЬ, КВАРТАЛ, РІК).

- Основними показниками обсягу виробництва продукції є товарна і валова продукція.

Валова продукція (ВП) - це вартість всієї виробленої продукції і виконаних робіт у тому числі незавершене виробництво. Визначається в порівнювальних і діючих цінах.

Товарна продукція (ТП) – відрізняється від валової тим, що до неї не включаються залишки незавершеного виробництва і внутрігосподарський оборот.

- Аналіз виробництва продукції перш за все проводять в розрізі відповідності досягнутих результатів їх запланованим рівням. Такий аналіз має основне значення для процедур внутрішнього контролю на підприємстві, управлінського обліку і оцінки ефективності роботи виробничих менеджерів.

АНАЛІЗ ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ ЗА ВИЗНАЧЕНИЙ ТЕРМІН МОЖЕ ВИКОНУВАТИСЬ ЯК В НАТУРАЛЬНОМУ, ТАК І В ВАРТІСНОМУ ВИРАЗІ. ОДНАК ПІДПРИЄМСТВА ЯКІ МАЮТЬ ШИРОКУ НОМЕНКЛАТУРУ ВИРОБЛЕНИХ ВИРОБІВ, ЗАСТОСУВАННЯ НАТУРАЛЬНИХ ВИМІРНИКІВ НЕ ЗАВЖДИ ОПРАВДАНО.

- Більш наглядним є аналіз обсягу виробництва продукції з використанням вартісної оцінки. При цьому виникає необхідність забезпечення зіставлення вихідних даних. Статистичними органами регулярно публікуються індекси цін. При цьому індекси споживчих цін виділяються як найбільш загальний показник, що характеризує інфляційні процеси які відбуваються в національній економіці.

КРІМ НЬОГО, РОЗРАХОВУЄТЬСЯ ІНДЕКС ЦІН ВИРОБНИКІВ ПРОМИСЛОВОЇ ПРОДУКЦІЇ ЗА ФОРМУЛОЮ

$$I_{ц} = \frac{\sum K_1 Ц_1}{\sum K_1 Ц_0}, \quad (7.1)$$

де $I_{ц}$ – індекс цін;

$\sum K_1 Ц_1$ – вартість виробленої продукції в діючих цінах;

$\sum K_1 Ц_0$ – вартість виробленої продукції в базисних цінах.

Фактичний обсяг випуску продукції ($ВП_{1}^{цп}$) знаходиться наступним чином:

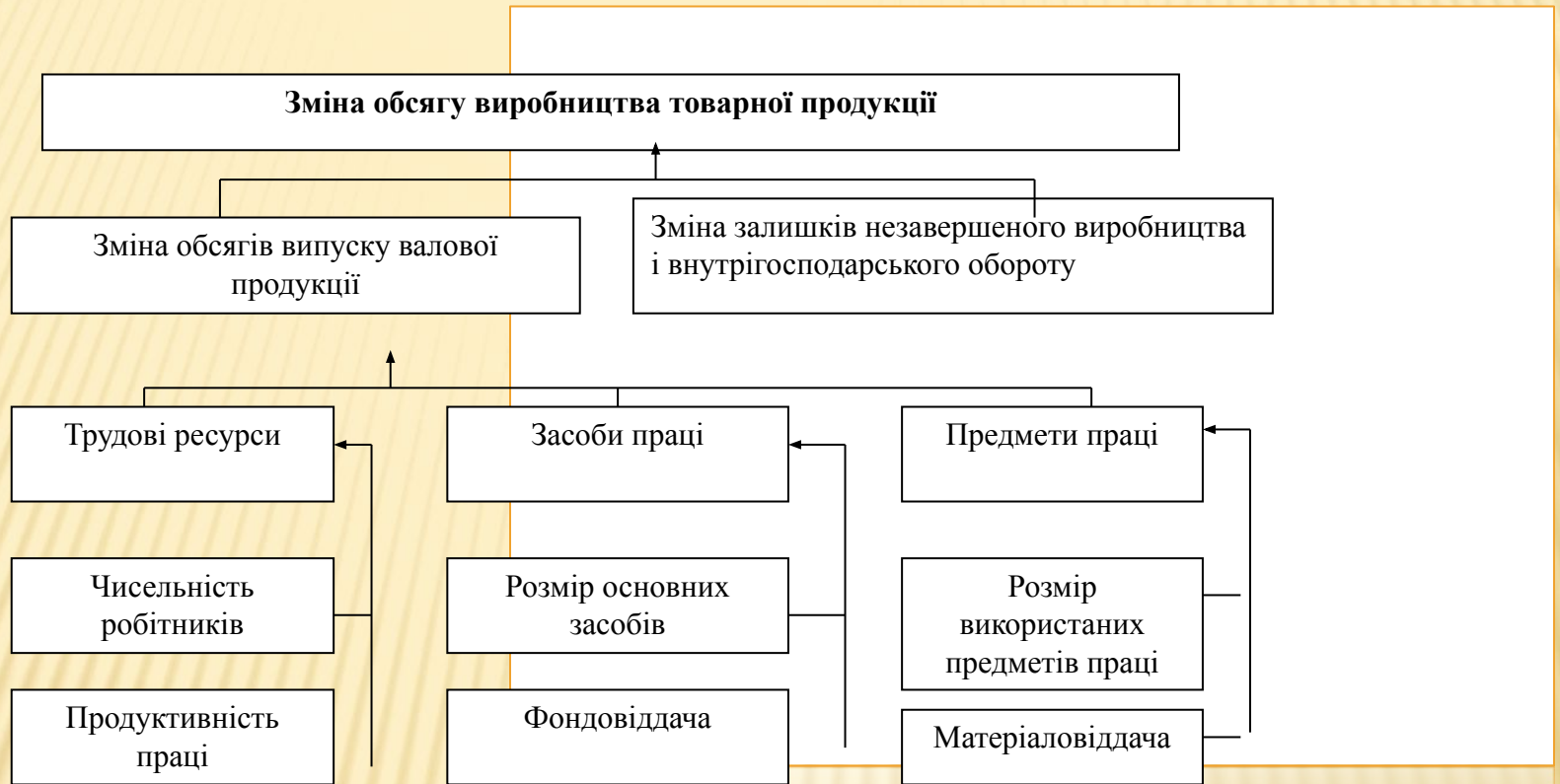
$$ВП_{1}^{цп} = ВП_1 : I_{ц}, \quad (7.2)$$

де $ВП_1$ – фактичний випуск продукції в звітному періоді.

НА ОБСЯГ ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ ПІДПРИЄМСТВА
ВПЛИВАЄ БЕЗЛІЧ ФАКТОРІВ, ПОВ'ЯЗАНИХ З ЙОГО
ОРГАНІЗАЦІЙНО-ТЕХНІЧНИМ РІВНЕМ, ЕФЕКТИВНІСТЮ
ВИКОРИСТАННЯ ВИРОБНИЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ,
ВКЛЮЧАЮЧИ ЗАСОБИ ПРАЦІ І ПРЕДМЕТИ ПРАЦІ,
ТРУДОВІ РЕСУРСИ. РОЗДІЛЬНИЙ АНАЛІЗ ЇХ ВПЛИВУ НА
ОБСЯГ ВИРОБНИЦТВА Є ЗАПОРУКОЮ УСПІШНОГО
ПОШУКУ ШЛЯХІВ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ РОБОТИ
ПІДПРИЄМСТВА (РИС.7.2).

- Розрахунок показників виконання плану по асортименту можна здійснювати наступними способами:
- способом найменшого відсотка, у виконанні плану серед усіх виробів;
- способом знаходження співвідношення кількості виробів з повним виконанням плану і кількості планових позицій.
- Останній показник тісно пов'язаний з номенклатурою продукції, тому його називають коефіцієнтом номенклатурності

**РИС.7.2. - СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА МОДЕЛЬ
ФАКТОРНОГО АНАЛІЗУ
ОБСЯГУ ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ**

ЗРІСТ ОБСЯГІВ ВИРОБНИЦТВА ПО ОДНИМ ВИДАМ І СКОРОЧЕННЯ ПО ДРУГИМ ВИДАМ ПРОДУКЦІЇ ПРИВОДИТЬ ДО ЗМІНИ ЇЇ СТРУКТУРИ, ТОБТО ВІДСОТОК ОДНИХ ВИДІВ ПРОДУКЦІЇ ЗРОСТАЄ, А ДРУГИХ – ЗМЕНШУЄТЬСЯ

Виконати план по структурі – означає зберегти в фактичному випуску продукції заплановане співвідношення окремих її видів. Нерівномірне виконання плану по окремим виробам призводить до відхилення від планової структури продукції, порушення тім самим умови зіставленості усіх економічних показників. Для розрахунку впливу структурних порушень на випуск продукції використовується метод прямого рахунку по всім виробам за формулою:

$$\Delta ВП_{ст} = ВП_1 - ВП^1 \quad (7.3)$$

де $ВП_1$ – фактичний випуск продукції при фактичній структурі;
 $ВП^1$ – фактичний випуск продукції при плановій структурі.

ФАКТИЧНИЙ ВИПУСК ПРИ ПЛАНОВІЙ СТРУКТУРІ (ГР.5 ТАБЛ. 7.2) РОЗРАХОВУЄТЬСЯ ПОМНОЖЕННЯМ ЗАГАЛЬНОЇ СУМИ ФАКТИЧНОГО ВИПУСКУ ПРОДУКЦІЇ НА ПЛАНОВИЙ ВІДСОТОК КОЖНОГО ВИРОБУ

- Для визначення узагальнюючого показника, який характеризує виконання завдання за структурою, потрібно суму продукції, зарахованої до виконання завдання за структурою порівняти з фактичним випуском продукції. Таким чином, підприємство повинно постійно проявляти турботу про формування асортименту і структури випуску продукції. При цьому треба враховувати, з одного боку, попит на ті чи інші види продукції, а з другого – найбільш ефективно використовувати трудові, матеріальні, технічні, технологічні, фінансові і другі ресурси, які є в розпорядженні підприємства.

ВАЖЛИВЕ ЗНАЧЕННЯ ПРИ ОЦІНЦІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА МАЄ РІВНОМІРНІСТЬ ТА РИТМІЧНІСТЬ ЙОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ.

- ▣ **Рівномірність випуску продукції** характеризує роботу підприємства з якісного боку і, насамперед, рівень організації виробництва і праці, ефективність обладнання, сировини і робочої сили. Рівномірність випуску продукції передбачає організацію роботи підприємства за вчасно розробленим графіком, забезпечує успішне виконання передбачених завдань. Сприяє кращому використанню виробничих ресурсів, підвищує якість продукції, дисциплінує працівників підприємства, і все це призводить до зниження собівартості продукції та підвищення рентабельності виробництва.
- ▣ **Ритмічність виробництва** - це насамперед чітка, стійка і збалансована діяльність підприємства, яка дає змогу рівномірно випускати продукцію і виконувати свої зобов'язання перед споживачами. Ритмічна робота - це випуск продукції однаковими частками за будь-які однакові проміжки робочого часу (за днями чи декадами в середині місяця, за місяцями – у середині кварталу і т. інш.).

ДЛЯ ХАРАКТЕРИСТИКИ РИТМІЧНОСТІ ВИПУСКУ ПРОДУКЦІЇ ВИКОРИСТОВУЮТЬ КОЕФІЦІЄНТ РИТМІЧНОСТІ, КОЕФІЦІЄНТ ВАРІАЦІЇ, КОЕФІЦІЄНТ АРИТМІЧНОСТІ.

Коефіцієнт ритмічності дорівнює відношенню фактичного (але не виші планового завдання) випуску продукції (чи її питомої ваги) до планового випуску (питомої ваги):

$$K_{\text{рит}} = \frac{ВП^1}{ВП_0} \quad (7.3)$$

де $ВП^1$ – фактичний, зарахований до виконання планового завдання;
 $ВП_0$ – плановий випуск продукції.

ПРИНЦИПИ АРИТМІЧНОСТІ – НИЗЬКИЙ РІВЕНЬ ОРГАНІЗАЦІЇ, ТЕХНОЛОГІЇ І МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИРОБНИЦТВА, А ТАКОЖ ПЛАНУВАННЯ І КОНТРОЛЮ.

- Коефіцієнт варіації (K_v) визначається як відношення середньо-квадратичного відхилення від планового завдання за добу (декаду, місяць, квартал) до середньодобового (середньодекадного, середньомісячного, середньоквартального) планового випуску продукції.

$$K_v = \frac{\sqrt{\sum(x-\bar{x})^2/n}}{\bar{X}_{\text{пл}}} = \frac{\sqrt{[(24-25)^2+(23.3-25)^2+(25.3-25)^2+(27.4-25)^2]:4}}{25} = \frac{2,435}{25} = 0,097$$

- де $\sum(x-\bar{x})^2/n$ - квадратичне відхилення від середньоквартального завдання;
- n - число періодів;
- $\bar{X}_{\text{пл}}$ - середньоквартальний плановий випуск продукції.

НА ЗАВЕРШЕННЯ АНАЛІЗУ РИТМІЧНОСТІ ДОЦІЛЬНО ВИЗНАЧИТИ УПУЩЕНУ МОЖЛИВІСТЬ В ЗВ'ЯЗКУ З НЕРИТМІЧНОЮ РОБОТОЮ ШЛЯХОМ ПОМНОЖЕННЯ РІЗНИЦІ МІЖ НАЙБІЛЬШИМ І НАЙМЕНШИМ СЕРЕДНЬОДОБОВИМ ВИПУСКОМ ПРОДУКЦІЇ НА ВІДПОВІДНУ КІЛЬКІСТЬ РОБОЧИХ ДІБ ЗА ПЕРІОД АНАЛІЗУ. ПРИ ЦЬОМУ ІЗ ФАКТИЧНОГО ВИПУСКУ ПРОДУКЦІЇ ВИКЛЮЧАЮТЬ ПРОДУКЦІЮ ВИРОБЛЕНУ ПОНАДНОРМОВИЙ ЧАС.

- Ритмічність тісно пов'язана з комплектністю виробництва. Це поняття може бути визначено як пропорційність, збалансованість виробництва окремих деталей, вузлів, напівфабрикатів. Для індивідуального виробництва комплектність досягається на протязі часу виконання замовлення, в серійному виробництві вона повинна досягатися на протязі часу, який дорівнюється ритму, так як відрізка часу, який потребується для виробництва одиниці продукції.

ЯКІСТЬ ПРОДУКЦІЇ – СУКУПНІСТЬ ВЛАСТИВОСТЕЙ ПРОДУКЦІЇ ЗАДОВОЛЬНЯТИ ПЕВНІ ПОТРЕБИ ВІДПОВІДНО З ЇЇ ПРИЗНАЧЕННЯМ. КІЛЬКІСНА ХАРАКТЕРИСТИКА ОДНОГО ЧИ ДЕКІЛЬКОХ ВЛАСТИВОСТЕЙ ПРОДУКЦІЇ, ЯКІ ЗІСТАВЛЯЮТЬ ЇЇ ЯКІСТЬ, НАЗИВАЮТЬСЯ ПОКАЗНИКОМ ЯКОСТІ ПРОДУКЦІЇ. РОЗРІЗНЯЮТЬ ЗАГАЛЬНІ, ІНДИВІДУАЛЬНІ І НЕПРЯМІ ПОКАЗНИКИ ЯКОСТІ ПРОДУКЦІЇ.

Загальні показники характеризують якість всієї виробленої продукції незалежно від її виду і призначення:

- ▣ питома вага нової продукції в загальному її випуску;
- ▣ питома вага продукції вищої категорії якості;
- ▣ питома вага продукції, яка відповідає світовим стандартам;
- ▣ питома вага продукції яка експортується і інші.

Індивідуальні показники якості продукції характеризують одне з її властивостей:

- ▣ корисність (жирність молока, зольність вугілля і др.);
- ▣ надійність (довговічність, безвідмовність в роботі);
- ▣ технологічність (трудомісткість, енергомісткість);
- ▣ естетичність виробів.

НЕПРЯМІ ПОКАЗНИКИ – ШТРАФИ ЗА НЕЯКІСНУ ПРОДУКЦІЮ, ОБСЯГ І ПИТОМА ВАГА ЗАБРАКОВАНОЇ ПРОДУКЦІЇ, ПИТОМА ВАГА ЗАРЕКЛАМОВАНОЇ ПРОДУКЦІЇ, ВТРАТА ВІД БРАКУ І ДР.

В процесі аналізу якості продукції вирішуються наступні завдання:

- дається оцінка виконання плану по рівню якості продукції;
- вивчається динаміка показників, які характеризують якість продукції;
- оцінюється технічний рівень продукції і вивчаються причини зміни показників якості продукції;
- вивчається вплив якості продукції на обсяги її виробництва в вартісному виразі;
- обґрунтовуються можливості підвищення якості продукції, скорочення браку і втрат.

для аналізу якості продукції використовують дані нормативно-технічної документації, акти випробувань, лабораторного контролю фізико-хімічних показників, відділу технічного контролю, журнали і графіки без ефективноі здачі продукції і др.

- Належну точність визначення стану якості продукції забезпечують показники сортності продукції.
- Сортність використовують щодо продукції, в якій допускаються певні, несуттєві відхилення деяких ознак і якостей від чинних стандартів і технічних вимог. Зважаючи на кількість передбачених сортів і співвідношення їх у загальному обсязі виробництва, визначають середній показник сортності як за планом, так і фактично

СЕРЕДНІЙ КОЕФІЦІЄНТ СОРТНОСТІ МОЖНА РОЗРАХУВАТИ НАСТУПНИМИ СПОСОБАМИ:

Відношенням кількості продукції 1 сорту до загальній кількості:

а) плановий коефіцієнт сортності

$$K_{сп} = \frac{280 \times 1,0 + 170 \times 0,9 + 115 \times 0,8}{565} = \frac{525}{565} = 0,93$$

б) фактичний коефіцієнт сортності

$$K_{сф} = \frac{350 \times 1,0 + 180 \times 0,9 + 210 \times 0,8}{740} = \frac{680}{740} = 0,92$$

2. Відношенням вартості продукції усіх сортів до можливої вартості продукції 1 сорту:

а) за планом

$$K_{сп} = \frac{28750}{33900} = 0,85$$

б) за фактом

$$K_{сф} = \frac{36300}{44400} = 0,82$$

Виконання плану за якістю зіставило по першому способу 99% ($\frac{0,92}{0,93} \times 100\%$), по

другому 96% ($\frac{0,82}{0,85} \times 100\%$).

НАСАМКІНЕЦЬ РОЗРАХОВУЮТЬ ВПЛИВ ЗМІНИ КІЛЬКОСТІ ТА ЯКОСТІ ПРОДУКЦІЇ НА ОБСЯГ ЇЇ ВИПУСКУ У ВАРТІСНОМУ ВИРАЖЕННІ.

- Розрахунок факторів проводять за формулою:

$$ВТП = VВП \times \bar{Ц}$$

-
- де ВТП – випуск товарної продукції в вартісному виразі;
- VВП – кількість виробленої продукції;
- $\bar{Ц}$ – середньозважена ціна одиниці продукції.

ЧАСТИНА ВИРОБІВ У ПРОЦЕСІ ВИРОБНИЦТВА ПСУЄТЬСЯ ЧЕРЕЗ ПОРУШЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ, НЕСПРАВНОСТІ УСТАТКУВАННЯ АБО НИЗЬКУ КВАЛІФІКАЦІЮ ЧИ НЕСУМЛІННІСТЬ РОБІТНИКІВ. ЦЕ ЯВИЩЕ МАЄ НАЗВУ “БРАК ПРОДУКЦІЇ”.

- Брак може бути виправним і невиправним, внутрішнім (виявлений на підприємстві) і зовнішній (виявлений споживачами). Випуск браку веде до підвищення собівартості продукції, зменшенню обсягів товарної і реалізованої продукції, зниженню прибутку і рентабельності.
- При аналізі визначають загальну суму браку і відносну його величину (% браку), а також вивчають динаміку цього показника за ряд періодів. Особливу увагу потрібно приділити виявленню так званого прихованого браку, який з різних причин не обліковується. Цей брак фігурує як доброякісні і навіть готові вироби і є причиною порушення в майбутньому ритму роботи і несподіваних збитків.

ПРИЧИНИ НЕРИТМІЧНОЇ РОБОТИ:

- 1. Несвоєчасне постачання сировини, матеріалів, палива, енергоресурсів з вини постачальника;
- 2. Низький рівень організації, технології та матеріально – технічного забезпечення виробництва:
  - а) простої устаткування понад план;
  - б) незадовільна якість продукції;
  - в) недостача робочої сили, у т.ч. кваліфікованих кадрів;
  - г) незадовільна робота обладнання.